صفحه‌آرا: بهروز قلی پور

جشنواره پرشکوهی خواهیم داشت

رائد فریدزاده، رئیس سازمان سینمایی در بازدید از ستاد جشنواره: خوشحالم که تا چند روز دیگر شاهد جشنواره ملی فجر خواهیم بود. این حس نوستالژیک و خاطره ابدی و شیرینی که داریم نویدبخش این است که جشنواره پرشکوهی خواهیم داشت.

تئاتر به وفاق کمک می‌کند

سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ وارشاد اسلامی، پس از تماشای نمایش «مرز»: وفاق بنیادش برمبنای گفت‌وگو است و تئاتر نیز هنر گفت‌وگو است. وفاق ملی مبتنی بر گفت‌وگوی ملی است. یک پایه گفت‌وگوی ملی می‌تواند در هنرهای نمایشی باشد و تئاتر به مسیر وفاق ملی می‌تواند خیلی کمک کند./ ایلنا

کوتاه‌تر از گزارش

فیلم‌هایی که به پیش‌فروش بلیت‌ها نرسند حذف خواهند شد

منوچهر شاهسواری، دبیر چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر گفت: در روزهای آینده ماراتنی میان ۳۳فیلم آغاز می‌شود. در این رقابت همه رفیق هستیم و امیدوارم این رقابت را به‌خوبی شروع و با همدلی طی کنیم. سینما سرزمین، زندگی، حرفه و حیثیت ماست و هر لکه‌ای به این حیثیت وارد شود، جدا از اینکه به چه‌کسی وارد است، به حوزه زیستی ما یعنی سینما وارد می‌شود. امیدوارم سال سینمایی خوبی را بعد از جشنواره آغاز کنیم.

شاهسواری که در نشست با صاحبان آثار حاضر در جشنواره فیلم فجر سخن می‌گفت، با اشاره به اینکه بلیت‌فروشی جشنواره فیلم فجر از دهم بهمن آغاز می‌شود، افزود: از شما صاحبان آثار می‌خواهم که با دبیرخانه جشنواره بابت دریافت کپی فیلم‌ها و DCP همکاری‌های لازم را انجام دهید تا به‌موقع ارسال شوند. حداقل ۲روز فرصت لازم است که همه فیلم‌ها و اقلام را در تمام سایت‌های بلیت‌فروشی بارگذاری کنیم. ازآنجاکه بسیاری از دوستان بلیت‌ها را تکی نمی‌خرند، بدترین موضوع این است که بعد از خریداری بلیت در سالن نمایش حاضر شوی و فیلم دیگری نمایش داده شود؛ چراکه فیلم اصلی بموقع نرسیده‌است. این بی‌حرمتی به مخاطب است و از شما تقاضا می‌کنم این امر را جدی بگیرید.

شاهسواری ادامه داد: برای صیانت از حقوق صاحبان آثار، نسخه‌هایی را که در اختیار هیأت انتخاب قرار گرفته بود از بین بردیم تا جایی نمایش داده نشود. از دوستان می‌خواهیم که در رساندن نسخه نهایی عجله کنند؛ چراکه از هر زمانی که بلیت فروشی آغاز شود، اگر آن فیلم آماده نباشد، کانال فروش بلیت برای آن فیلم نیز حذف می‌شود. شاهسواری درباره اکران‌های فوق‌العاده جشنواره نیز بیان کرد: تمام تلاش ما بر این است که از اکران فوق‌العاده آثار به شکل غیرواقعی جلوگیری کنیم.

نمایش‌های فوق‌العاده تعیین‌شده در سالن‌های مردمی و تخصصی رسانه‌ها، منتقدان، سالن شهرداری و بانک ملی است و جز این محل‌ها هیچ سانس فوق‌العاده‌ای برگزار نمی‌شود. گاهی برخی تهیه‌کنندگان با ارتباطاتی که دارند سانس فوق‌العاده برای فیلم خود برگزار می‌کنند تا افکار عمومی را تحت‌تأثیر قرار دهند. نباید آرای مردمی را با سانس‌های غیرواقعی مخدوش کنیم.

آدرین برودی در نمایی از فیلم «بروتالیست»

گرایش به اقلیت

«امیلیا پرز» فیلمی فرانسوی که به زبان اسپانیایی ساخته شده با نامزدی در ۱۳رشته پیشتاز اسکار ۲۰۲۵ شده است

گزارش — سعید مروتی، روزنامه‌نگار

آکادمی علوم و هنرهای سینمایی اسکار، فهرست نامزدهای نود و هفتمین دوره این جوایز سینمایی را اعلام کرد. آخرین ساخته فیلمساز فرانسوی (ژاک اودیار) که به زبان اسپانیایی ساخته شده، فیلمی درباره مصائب مردی که از هولوکاست گریخته و موزیکالی درباره دختری که پوست سبز رنگی دارد، در صدر جدول نامزدهای جوایز بزرگ‌ترین ضیافت سینمایی سال قرار گرفته‌اند؛ ضیافتی که سوختن و به خاکستر نشستن لس‌آنجلس هم تأخیری در برگزاری‌اش ایجاد نخواهد کرد. اسکار ۲۰۲۵ به سیاق دوره‌های اخیرش با گرایش اقلیت و دور از حال و هوای سال‌های نه چندان دورش برگزار می‌شود؛ اسکاری که پیشتاز نامزدی جوایزش، فیلمی است که کاراکتر اصلی‌اش در فیلمی که به ملودرام و فیلم نوآر و موزیکال ناخنک زده است، تغییر جنسیت می‌دهد. این ماجرای فیلم اسپانیایی زبان «امیلیا پرز» است که پیشتاز نامزدی اسکار ۲۰۲۵ شده است.

بهترین فیلم

آنورا
بروتالیست
یک ناشناخته کامل
مجمع کاردینال‌ها
تل‌ماسه: قسمت دوم
امیلیا پرز
من هنوز اینجا هستم
پسران نیکل
ماده
شرور

بهترین کارگردان

شان بیکر — آنورا
بردی کوربت — بروتالیست
جیمز منگولد — یک ناشناخته کامل
ژاک اودیار — امیلیا پرز
کورالی فارژا — ماده

بهترین بازیگر مرد نقش اول

آدرین برودی — بروتالیست
تیموتی شالامی — یک ناشناخته کامل
کولمن دومینگو — سینگ‌سینگ
رالف فاینس — مجمع کاردینال‌ها
سباستین استن — کارآموز

بهترین بازیگر زن نقش اول

سینتیا اریوو — شرور
کارلا سوفیا گاسکون — امیلیا پرز
مایکی مدیسون — آنورا
دمی مور — ماده
فرناندا تورس — من هنوز اینجا هستم

گذر از جهان مردانه به جهان زنانه با تغییر جنسیت یک قاچاقچی موادمخدر با انبوهی از دغدغه‌های هویتی و مفاهیم عمیق مورد نظر فیلمساز با همراهی ترانه‌هایی پرتعداد و دغدغه تلفیق ژانرها با یکدیگر، «امیلیا پرز» را به فیلمی شلوغ تبدیل کرده که به تماشاگرش خیلی فرصت تأمل در دل‌مشغولی‌های سازنده‌اش را نمی‌دهد؛ ولی در عوض سرگرمش می‌کند. نتیجه فیلمی است که در آستانه دریافت نخل طلای کن، جایزه هیأت داوران را می‌گیرد و در اسکار در بیشتر رشته‌ها نامزد جایزه می‌شود (تنها سلنا گومز بداقبال بوده که با این میزان توجه اعضای آکادمی به فیلم، سرش بی‌کلاه مانده است).

آدرین برودی همچنان در نقش یهودی تحت‌تأثیر مصائب جنگ جهانی دوم، تماشاگران و منتقدان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد و ۲۳سال پس‌از «پیانیست» (رومن پولانسکی) بار دیگر در فیلمی نقش یک یهودی را بازی کرده که درگیر مشکلاتی شده است؛ فیلم محبوب منتقدان که اعضای آکادمی آن را در ۱۰رشته نامزد جایزه اسکار کرده‌اند. ۱۰۰ از ۱۰۰ نمره‌ای است که بیشتر منتقدان به فیلم «بروتالیست» داده‌اند و پیتر بردشا، منتقد گاردین آن را چنین ستوده است: «فیلمی با صراحتی هیجان‌انگیز و داستان‌گویی تمام‌عیار؛ فیلمی که تصاویر پرده عریض و زمان ۳ونیم ساعته‌اش را به‌راحتی و با اطمینان کامل و همچنین با کمال بی‌آلایشی پر کرده است.»

موزیکال تند و خشن «شرور» ماجرای دختری را روایت می‌کند که با پوستی سبز رنگ به دنیا آمده و همیشه با اتهام شرور بودن مواجه است، فانتزی موزیکالی که فیلمسازانی چون استیون اسپیلبرگ، جورج لوکاس و الیور استون را شیفته خود کرده است. این فیلم، پیش درآمدی است بر کار کلاسیک «جادوگر شهر اُز» که ماجراهایش پیش از رویدادهای فیلم ویکتور فلمینگ رخ می‌دهد. جان‌ام. چو، کارگردان آسیایی الاصل «شرور» با اطمینان از موفقیت فیلمش، قسمت دوم «شرور» را هم ساخته است. کارگردانی که پس از ساخت چند موزیکال و اکشن موفق در گیشه با فیلم «آسیایی‌های خرپول» (۲۰۱۸) نامش بر سر زبان‌ها افتاد.

انیمیشن

انیمیشن ایرانی در فهرست نهایی نامزدهای اسکار

نامزدهای نود و هفتمین دوره جوایز سینمایی اسکار در حالی اعلام شد که سینمای ایران با یک انیمیشن کوتاه به جمع نامزدهای نهایی راه یافت. پویانمایی «در سایه سرو» از تولیدات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است و شیرین سوهانی و حسین ملایمی، کارگردانی مشترک آن را برعهده داشته‌اند.

«در سایه سرو» با انیمیشن‌های «مردان زیبا»، «آب نبات جادویی»، «سرگردان و شگفت انگیز» و «اوه!» برای کسب جایزه اسکار بهترین انیمیشن کوتاه رقابت می‌کند.

جشنواره

آغاز بلیت‌فروشی جشنواره فیلم فجر از صبح چهارشنبه

فروش بلیت فیلم‌های چهل وسومین جشنواره فیلم فجر از ساعت ۱۰صبح چهارشنبه ۱۰بهمن آغاز می‌شود. میلاد شُکرخواه، مدیر فناوری اطلاعات چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر گفت: براساس هماهنگی‌ها در «کمیته امور نمایش»، فروش بلیت فیلم‌های جشنواره از ساعت ۱۰صبح چهارشنبه ۱۰بهمن به‌صورت اینترنتی آغاز می‌شود.

وی با اشاره به فرایند خرید بلیت توسط هر مخاطب تأکید کرد: هر شماره تلفن همراه مجاز به خرید ۴قطعه بلیت از هر فیلم است؛ بنابراین تماشاگران باید با دقت نظر کافی در زمان خرید برای انتخاب فیلم، سینما، سالن، روز و سانس نمایش اقدام کنند.

حال بافت‌های تاریخی ایران خوب نیست

مسعود نصرتی، معاون عمرانی وزیر کشور: حال شهرها و بافت‌های تاریخی ما خوب نیست، اگر امروز شروع کنیم، می‌توانیم امیدوار باشیم تا ۱۰سال دیگر به نتیجه برسد. بخشی از ۱۲۳هزار هکتار بافت فرسوده، دارای آثار تاریخی است و اکنون زمان بازنگری در نگاه فرا رسیده است تا هم آثار تاریخی را حفظ کنیم، هم به آن هویت دهیم.

۲میلیارد تومان هزینه دوده‌زدایی از میل تاریخی املش

ولی جهانی، مدیرکل میراث فرهنگی گیلان: آتش‌زدن میل تاریخی املش توسط یک بلاگر اگرچه آسیبی جدی به بنا وارد نکرد، اما دود ناشی از آتش‌سوزی فضای داخلی قلعه را فرا گرفته و هزینه برآورد شده برای مرمت و بازسازی این بنا حدود ۲ میلیارد تومان است که فرد خاطی باید هزینه مرمت را بپردازد.

آموزش

راهکار کاهش آلودگی نوری

آلودگی نوری بر محیط‌زیست و سلامت موجودات زنده اثر دارد و می‌تواند بر ساعت خواب و میزان خواب افراد اثرگذار باشد. هرگونه تغییر در این ریتم، می‌تواند اثرات مخرب بر سلامت داشته باشد و به مرور باعث افسردگی، بیماری‌های چشمی، بیماری‌های قلبی و عروقی، اختلالات ذهنی، استرس، بی‌خوابی و ... شود. آلودگی نوری بر سلامت حیوانات اثرات مخرب دارد. برخی از آنها در روز و برخی دیگر در شب فعال هستند. آلودگی نوری می‌تواند بر رشد گیاهان مختلف هم اثرگذار باشد. تغییر در الگوی مهاجرت پرندگان و از بین رفتن میلیون‌ها لاک‌پشت در سال به دلیل ایجاد آلودگی نوری صورت گرفته است. استفاده از چراغ‌های با روشنایی مناسب و لامپ‌های دارای نور گرم در شب، استفاده از سنسورهای حرکتی و تایمرها برای روشنایی، خاموش کردن لامپ‌ها و چراغ‌های غیرضروری در شب مهم‌ترین راهکار کاهش آلودگی نوری است.

روایت تهران

نخستین حمام‌های تهران

نخستین خانه حمام‌دار و مشهور تهران «خانه باباشیخ» است. او نخستین مأمور دولت و حکومت وقت در امور مدیریتی تهران بود که به مثابه کدخدا ایفای نقش می‌کرد. «باباشیخ» نخستین عمارت بزرگ را که به حاکم تهران تعلق داشت در محل ارگ ساخت و بعدها ارگ سلطنتی آنجا شکل گرفت. با ساختن این بنا، نخستین و شاخص‌ترین حمام‌های قدیمی تهران در ارگ سلطنتی احداث شد. در دوره شاه طهماسب صفوی در سال ۹۳۲ قمری زمانی که حصار صفوی کشیده شد، او به خواهرش دستور داد ۳ حمام در محدوده حصار بسازد. یکی از آنها حمامی بود که اکنون به «حمام خانم» شهرت دارد که نخستین حمام عمومی دوره صفوی و نخستین حمام نمره تهران بود. همسر «سلیمان‌سنه» در زمان مرگ به دلیل سقط جنین، وصیت می‌کند که شوهرش گرمابه‌ای مدرن در محله بسازد. ساخت این گرمابه سال ۱۳۲۲ شمسی شروع شد و ۴سال طول کشید. پس از ساخت این گرمابه در مجاورت بیمارستان دکتر سپیر، قسمت زنانه آن به «کشوریه» و قسمت مردانه به «سلیمانیه» نامگذاری شد.

عبور از خط قرمز در موزه‌های خصوصی

کارشناسان میراث‌فرهنگی می‌گویند موزه‌های خصوصی، آثار هخامنشی، اشکانی و ساسانی را از بازار قاچاق خریداری می‌کنند

موزه — محمد باریکانی، روزنامه‌نگار

موزه‌های خصوصی براساس قانون می‌توانند آثار دوره صفویه به بعد را در اختیار داشته باشند؛ اما نگاهی به برخی موزه‌های کشور نظیر موزه تاریخ تجارت جندی‌شاپور مشخص می‌کند که موزه‌های خصوصی آثار دوران پیش از تاریخ، هخامنشی، ساسانی و اشکانی را نیز در اختیار دارند. موزه‌های در اختیار وزارت میراث‌فرهنگی محل نمایش آثار و اشیای تاریخی حاصل از کاوش‌های علمی باستان‌شناسی و دارای شناسنامه شیء و منشأ یافتن اثرند؛ اما موزه‌های خصوصی چنین شناسنامه‌ای در اختیار ندارند. کارشناسان میراث‌فرهنگی با تأکید بر قانون موزه‌داری کشور می‌گویند آثار چندین‌هزارساله یا از کاوش‌های باستان‌شناختی قانونی به‌دست می‌آیند که مالکیت آنها در اختیار دولت است یا حاصل حفاری‌های غیرمجاز و خریدوفروش در بازار قاچاق هستند و موزه‌های خصوصی باید منشأ آثار اینچنینی را مشخص کنند.

۸۳۳موزه — تعداد موزه‌های فعال ایران

۲۰۰موزه — تعداد موزه‌های خصوصی فعال در ایران

۲۵۰موزه — تعداد موزه‌های در اختیار وزارت میراث‌فرهنگی

۴۰۰سال — قدمت آثاری که موزه‌های خصوصی می‌توانند داشته باشند

آثار هزاران‌ساله با منشأ نامشخص

ده‌ها اثر باستانی متعلق به هزاره‌های گذشته در موزه خصوصی جندی‌شاپور شیراز به نمایش گذاشته شده‌است. در این موزه سکه‌های هخامنشی و ساسانی، خنجرها و شمشیرهای عصر مفرغ، دستبندهای نقره ساسانی و زنگوله پیش از میلاد و مجسمه گاو عصر مفرغ به همراه مجسمه سفالی الهه ساسانی و ریتون هخامنشی و ده‌ها ظرف سفالی که متعلق به قبور یا محوطه‌های باستانی است، نگهداری می‌شود و به نمایش گذاشته شده‌است. حتی در بخش آبگینه هم شیشه‌ها و آبگینه‌های این دوره‌ها به نمایش درآمده‌است. حالا فعالان و کارشناسان میراث‌فرهنگی این پرسش را مطرح کرده‌اند که منشأ آثار در اختیار موزه‌های خصوصی کجاست. این آثار یا باید در کاوش‌های قانونی وزارت میراث‌فرهنگی استخراج شده باشند یا باید حاصل حفاری‌های غیرمجاز و خریدوفروش در بازار زیرزمینی اشیای تاریخی باشند.

موزه‌های خصوصی باید منشأ آثار هزاران ساله را بگویند

محمدرضا کارگر، مدیر سابق اداره‌کل موزه‌ها: آثار و اشیای هخامنشی، اشکانی و ساسانی متعلق به دولت است و افراد حقیقی نمی‌توانند آنها را نگهداری کنند. دوره‌ای در ایران حفاری تجاری وجود داشت و خریدوفروش آثار باستانی مشکلی نداشت؛ بنابراین افراد حقیقی یا موزه‌های خصوصی که اشیای باستانی در اختیار دارند، باید اعلام کنند این آثار براساس چه روندی به دست‌شان رسیده و اثبات شود آثار حاصل خریدوفروش در بازار زیرزمینی نبوده‌اند. آثار باستانی در اختیار موزه‌های خصوصی احتمالا از ۲مسیر به آنها رسیده‌است؛ یا از گذشته‌های دور در اختیار بوده یا حاصل حفاری‌های قاچاق هستند. به همین دلیل موزه‌های خصوصی از جمله موزه جندی‌شاپور باید اثبات کنند آثار هزاران‌ساله‌شان حاصل قاچاق نبوده است.

آثاری که باید منشأ آنها مشخص شود

یکی از مدیران وزارت میراث‌فرهنگی به شرط حفظ نام خود، درباره آثار هخامنشی، ساسانی و عصر مفرغ در اختیار موزه‌های خصوصی و موزه جندی‌شاپور فارس به همشهری می‌گوید: موزه‌های خصوصی نباید اشیای زیرخاکی داشته باشند. اگر این موزه‌ها دارای اشیای باستانی باشند، باید فهرست مصور اموال و اطلاعات آثارشان را به‌طور کامل به وزارت میراث‌فرهنگی ارائه کنند؛ چون دراختیارداشتن آثار هخامنشی، ساسانی و عصر مفرغ در موزه‌های خصوصی غیرقانونی است و مجوزی که وزارت میراث‌فرهنگی به آنها داده، فقط نمایش اشیای مجاز دوره صفوی به بعد است. بنابراین باید منشأ آثار باستانی در اختیار موزه‌های خصوصی ازجمله موزه تاریخ تجارت جندی‌شاپور بررسی و مشخص شود که این آثار چگونه به این موزه‌ها رسیده‌است، وگرنه براساس قانون آثار باستانی هزاران‌ساله در اختیار موزه خصوصی جندی‌شاپور یا هر موزه خصوصی دیگر باید به نفع وزارت میراث‌فرهنگی توقیف شود.

رصد گردشگری

شبلی؛ برج تاریخی دماوند

شرق شهر دماوند و روی یک تپه برج تاریخی شبلی، آرامگاهی متعلق به قرن پنجم هجری با ۱۰متر ارتفاع قرار دارد. این بنا گره چینی و تزیینات آجری زیبا دارد و گنبد مخروطی آن ۸ ترک است. این برج را می‌توان با بناهای عصر سامانی در بخارا مقایسه کرد.

طغرل؛ برج سلجوقی تهران

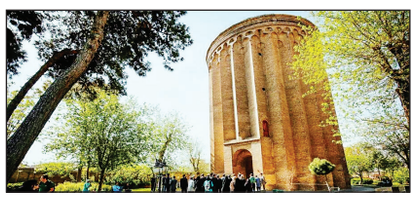

از مهم‌ترین برج‌های آرامگاهی ایران با مغز دیوارهای خشتی و نمای آجری بر سکویی مدور ایجاد شد. قطر آن حدود ۲۱,۵متر و ارتفاعش حدود ۲۱متر است. برج طغرل از شکیل‌ترین برج‌های آرامگاهی دوره سلجوقی تهران است که در شهر ری قرار دارد.

علاءالدوله؛ برج ایلخانی ورامین

در کنار میدان اصلی ورامین واقع شده و براساس کتیبه بنا «علاءالدوله» صاحب بقعه است که در چهارم صفر سال ۶۷۵هـ‌ق در زمان سلطنت ایلخانان مغول فوت شد. تاریخ اتمام آرامگاه سال ۶۸۸هـ‌ق مقارن سال‌های آخر سلطنت ارغون‌خان است.